

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko F. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w W.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli ewentualnie o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 kwietnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 2 lutego 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 maja 2020 r. Sąd Okręgowy w W., uwzględniając żądanie ewentualne, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 167 500 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 7 lutego 2020 r. Sąd oddalił powództwo główne o nakazanie stronie pozwanej złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na rzecz powoda prawa własności działek gruntu położonych w K. o numerach 104/58 i 104/59.

Wyrokiem z 30 lipca 2020 r. Sąd uzupełnił wyżej opisany wyrok w ten sposób, że dodał punkt IV w brzmieniu „umarza postępowanie w zakresie żądania ewentualnego ponad kwotę 167 500 zł”.

Wyrokiem z 2 lutego 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok uzupełniający w ten sposób, że w punkcie IV dodanym do wyroku Sądu Okręgowego w W. z 14 maja 2020 r. oddalił powództwo o zapłatę w pozostałym zakresie (pkt 1) oraz oddalił apelację pozwanej (pkt 2).

W skardze kasacyjnej pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W ocenie skarżącej w sprawie występują istotne zagadnienia prawne dotyczące tego: 1. jakie następstwa dla prawomocnych orzeczeń rozstrzygających spór do danej nieruchomości (i stanu powagi rzeczy osądzonej, jaki powodują takie orzeczenia), wywołuje fakt przeniesienia tej nieruchomości lub jej części do nowej księgi wieczystej (względnie zmiana oznaczenia geodezyjnego nieruchomości), biorąc pod uwagę koncepcję formalnoprawnego wyodrębnienia nieruchomości, zgodnie z którą nieruchomość po przeniesieniu jej lub jej części do odrębnej księgi wieczystej staje się inną, nową nieruchomością? W szczególności czy zasadnym jest przyjęcie, iż po przeniesieniu nieruchomości do innej księgi wieczystej, zniesiony zostaje stan powagi rzeczy osądzonej spowodowany orzeczeniem zapadłym w czasie, gdy nieruchomość ujęta była w innej księdze wieczystej?; 2. jaki charakter prawny należy przypisać oświadczeniom stron wyrażającym ich wolę dokonania zmiany świadczenia, które wybrane zostało w zobowiązaniu przemianym (art. 365 § 1 k.c.)? Czy oświadczenie o zmianie takiego świadczenia należy kwalifikować jako odnowienie w rozumieniu art. 506 § 1 k.c. (a więc autonomiczną umowę cywilnoprawną), czy też jako umowę o zmianie zawartej już umowy, w której przewidziane zostało zobowiązanie przemienne?

Zdaniem pozwanej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ zaskarżone orzeczenie zostało wydane z naruszeniem unormowania wynikającego z art. 455 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny

środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. W uzasadnieniu nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wywód prawny uzasadniający istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc cechującego się nowością i dotychczas niewyjaśnionego w orzecznictwie powinien bowiem wskazywać na wątpliwości kwalifikowane, a nie zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2019 r., I CSK 228/19). Takich wątpliwości skarga kasacyjna nie zawiera.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego

wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Wywody zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprowadzają się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.